

Miscanthus bijeenkomst

9 december 2020, online

1. Introductie Jan de Koeijer, Bionext

De bijeenkomst is onderdeel van het project [Koplopers in Kringlooplandbouw](#). Doel van het project is om de kringlopen in de biologische sector zoveel mogelijk te sluiten en gangbare inputs te verminderen. Door middel van pilots wordt hier op een praktische manier invulling aan gegeven. Met pilots worden innovaties bedoeld die de eerste experimenteerfase voorbij zijn en toe zijn aan opschaling. Tijdens de startbijeenkomst in november kwam de toepassing van miscanthus naar voren om te voldoen aan de vraag naar biologisch strooisel. Strooisel wordt in de biologische veehouderij nu nog vaak gangbaar aangevoerd, waardoor residuen via de mest ook op het land terecht komen.

2. Ervaringsdeskundigen aan het woord

Pipie en Gijs Smits van Oyen, akkerbouwers en vleesveehouders te Drimmelen

Pipie en Gijs hebben een biologisch akkerbouw- en vleesveebedrijf in West-Brabant. Voor het vleesvee gebruiken ze een potstal waar veel stro voor nodig is. Biologisch strooisel is moeilijk te verkrijgen en duur. Daarom op het idee gekomen zelf strooisel te verbouwen. In België hebben telers ervaring met miscanthus teelt. Ze zijn daar bij telers op bezoek geweest en vervolgens zelf 4.2 ha miscanthus aangeplant mei 2020 op een perceel dat werd gebruikt als agrarisch natuurbeheer. Het was een kruidenrijk grasland perceel dat jarenlang niet was bemest.

Na het omploegen is er direct gepland. Als akkerbouwer is het plantmateriaal even schrikken, geen uniform materiaal. De opkomst ging echter uitstekend. Geplant op 100 bij 75 cm. Dit is aardig ruim en zorgt voor een hoge onkruiddruk. Miscanthus is echter een erg sterke plant, daardoor kun je grof eggen en schoffelen. Vanaf ongeveer augustus worden de planten te hoog om machinaal te bestrijden. Daarna met de hand. Een deel schoon gekregen, een ander deel niet. Groot verschil. Zorg dat perceel niet zo groot is dat je niet alles op tijd kan hakken. Ganzenvraat is een probleem geweest op sommige plekken. Na een half jaar staat de miscanthus op het goede stuk nu tussen 1-1.5 m, mindere stuk tussen 0.5-1 m hoog. Nu de plant is opgekomen is die ruime afstand ook wel nodig gebleken.

Wim de Vries, pluimveehouder te Terschuur

Wim de Vries heeft zeven jaar geleden binnen een project van het Louis Bolk Instituut 1.2 ha miscanthus gepland. Doel van het project was beschutting in de uitloop voor de kippen. Hij werkt samen met een buurman, samen hebben ze nu 2.5 ha miscanthus staan. Zij hebben ook op 100 bij 75 cm gepoot. Hij is geen akkerbouwer, onkruid was wel echt veel werk, ook veel handwerk. Het eerste jaar stond het gewas ongeveer een meter hoog, toen afgemaaid in het voorjaar. Bladeren bedekken mooi de bodem, daardoor ook veel minder onkruid na het eerste jaar. Het gewas is een goede beschutting voor de kippen. Zitten er veel in. Eerste twee, drie jaar viel opbrengst tegen, nu 15 ton per ha met 95% droge stof. Dit jaar hadden we iets te laat gemaaid, last van broei. Wim doet nu niet veel meer aan onkruidbeheersing en bemesting is niet nodig.

We verkopen de miscanthus in balen. Wordt gebruikt als strooisel voor van alles. Geen slechte geluiden van afnemers, maar ze komen niet ieder jaar terug. We verkopen het voor ongeveer 150 euro per ton in balen en los voor zo'n 80-100 euro per ton. Verhakselen en met shovel in de pers. Moet wel echt in folie gewikkeld door hoe fijn het is. Met de maishakselaar oogsten we de 2.5 ha in een middagje. Het is goed mogelijk om er weer vanaf te komen. Door te frezen ben je 99% al wel kwijt.

Adjan Vos, akkerbouwer en paardenhouder te Rhooon

Adjan is begonnen met miscanthusteelt op een perceel dat werd aangemerkt als natuur. Hij wilde niet van perceel af, dus zelf natuur gemaakt door een rietachtige te planten dat je ook kunt oogsten: miscanthus. 10 Jaar geleden 0.4 hectare gepland met de aardappelpoter. Later nog eens 0.4 ha. De opbrengst gaat naar de paarden. Sommige paarden eten alles op. Miscanthus is scherp en heeft een sponskern die goed urine opneemt. Geen last van gezondheidslast met paarden. Keer of 5 de opbrengst van tarwestrooisel. Geoogst met de klepelmaaier. Gaat voor hem beter dan met maishakselaar, zorgt voor grover materiaal dat geperst kan worden in grotere balen zonder plastic. Zo kan het mooi tussen de andere balen. De percelen gaan niet mee in de vruchtwisseling, maar miscanthus wordt geteeld op de mindere percelen.

Mart-Jan de Jong, geitenhouder te Stolwijk

Mart-Jan is biologisch geitenhouder en voorzitter van de Groene Geit. In de biologische geitensector wordt heel veel stro gebruikt. Willen graag stappen zetten om van gangbaar stro af te komen. Een aantal weken geleden ronde balen gehad van Wim de Vries. Het strooisel wordt snel vrij dik en een soort korst. In kilo's nu dubbele nodig ten opzichte van stro en stro blijft schoner. Combinatie van stro en miscanthus door elkaar gaat goed. Zou graag ook blad er bij hebben. Hele dag bezig met balen uit elkaar halen. Moet wel iets voor bedacht worden dat het in de vierkante balen zit. Wil graag door, maar ben wel iets minder enthousiast geworden. Liever niet helemaal fijn gehakseld. Het materiaal is niet te scherp en levert bij de uiers geen problemen.

Stro een keer per dag. Miscanthus twee keer per dag. Neemt genoeg vocht op, maar het blijft niet schoon. Miscanthus te fijn, keutels vallen er niet genoeg tussendoor. Meer ammoniaklucht bij mij in de stal.

Andries van den Bogert, varkenshouder te Hedel

Andries is varkenshouder en heeft best veel stro, liefst zo veel mogelijk bio. Komt nu veel uit Frankrijk. Gebruikt miscanthus van Wim De vries bij de vleesvarkens. Bevalt goed in de stal. Neemt veel vocht op, blijft daardoor droger in de stal. Viel ons op dat de lucht in de stal veel aangener is. Eigenlijk helemaal geen lucht. Zou mooi zijn als dat wetenschappelijk vast kan worden gesteld. Prijskaartje aan persen en wikkelen. Op deze manier misschien niet concurrerend met stro. Met miscanthus minder vaak uitmesten.

Varkens vreten niet zoveel op. Gevolg op maagzweren wel interessant om te bekijken, nog niet naar gekeken. Voor ons hoeft het materiaal niet grover. Voor in de potstal is dat goed, voor ons niet.

3. Financiën

Zie PowerPointpresentatie voor schetsmatige berekeningen met betrekking tot miscanthusteelt.

4. Vervolg

Miscanthus is een veelbelovend product om te dienen als biologisch strooisel. Het is van belang om de teelt en gebruik goed op elkaar af te stemmen. Om dit goed te kunnen doen en relevante kennis uit te blijven wisselen wordt er een begin gemaakt met een studiegroep. Stuur een mail naar de.koeijer@bionext.nl voor meer informatie of aanmelding voor de studiegroep